

UNCRPD

Dit jaar is het 10 jaar geleden dat België het VNO-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) ratificeerde.

Dit is een symbolisch moment om de balans op te maken van 10 jaar werk voor een betere integratie van mensen met een handicap.

Het is ook een kans om opnieuw te beginnen. Dit doen we door de lijst van vragen van het Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap te herzien die betrekking hebben op alle federale entiteiten en die welke specifiek betrekking hebben op de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap

Het Belgian Disability Forum vzw (BDF) en de Adviesraad voor Gehandicapten (NOOZO) zijn bereid om samen te werken met het Parlement van de Vlaamse Gemeenschap en zijn regering op dit vlak.

Belangrijke stappen :

- 13 december 2006 heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VNO) de tekst van het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) aangenomen.
- 2 juli 2009, ratificatie door België
 - o Om ervoor te zorgen dat België kan ratificeren, hebben acht assemblees hun goedkeuring gegeven:
 - Het federaal parlement: de Kamer en de Senaat
 - Het Vlaams Parlement
 - Het Waalse Parlement
 - Het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
 - Het Parlement van de Federatie Wallonië-Brusselse Federatie
 - Het parlement van de Duitstalige Gemeenschap
 - Het COCOM-parlement
 - Het Parlement van de COCOF
- Augustus 2011, eerste periodiek verslag van België
- Februari 2014, eerste alternatief rapport van het Belgian Disability Forum vzw (BDF) en de bestaande gehandicaptenadviesraden in België.
 - o Het BDF dient een 274 pagina's tellend rapport in dat een momentopname is van de realiteit van het leven van mensen met een handicap in België op het einde van 2013.
- 3 oktober 2014: Slotopmerkingen van het Comité voor de rechten van personen met een handicap in België
- 25 februari 2014: Vergadering tussen het BDF en het Vlaams Parlement¹

¹ http://bdf.belgium.be/preview/nl/news/2014/2014_02_26_pers.html

- 11 februari 2019: suggestie van vragen die door het BDF en de NHRPH aan België moeten worden voorgelegd aan het Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap aan het federaal niveau.
- 29 februari 2019: hoorzitting van het BDF door het Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap (Comité)
- 30 april 2019: lijst van vragen die door het Comité aan België wordt toegezonden
 - o België heeft één jaar de tijd om te reageren
 - o Deze antwoorden zullen het 2de en 3de verslag van België vormen.
 - o De vragen van het Comité weerspiegelen de essentie van de zorgen van mensen met een handicap en hun gezinnen. Zij kunnen helpen om het politieke werk in de komende jaren te begeleiden.

In 2025 zal België naar verwachting zijn 4e verslag aan het Comité voorleggen. Zal dit vierde verslag het juiste verslag zijn om politieke heroriëntaties te signaleren die de rechten en behoeften van mensen met een handicap op een duurzame en prioritaire manier bovenaan de politieke agenda kunnen plaatsen?

De lijst van 2019: Vragen die betrekking hebben op uw overheid/assemblée

Het Vlaams Parlement

Transversale « vaardigheden »

- Samenwerking tussen bestuursniveaus (1a) ²
- Gelijke behandeling tussen entiteiten (1c)
- Nationale planning (2)
- Versterking van de antidiscriminatiewetgeving (5a)
- Het herstellingsregime (5b)
- Vrouwen: preventie van kruis- en meervoudige discriminatie (6a) en capaciteitsopbouw (6b)
- Kinderen: ontwikkeling (7a) en emancipatie (7b)
- Bewustmaking: strategie (8a) en positieve promotie in de media (8b) - deelname van representatieve organisaties van personen met een handicap aan de definitie van planning (8c).
- Toegankelijkheid van de openbare infrastructuur en diensten (9a), vervoer (9b), adequate budgetten (9c), sancties (9d) en permanente opleiding (9e)

² Tussen haakjes, het vraagnummer in de « List of Issues » : zie bijlage 1.

- Afwezigheid van geweld of misbruik: aandacht voor vrouwen, kinderen en ouderen (16) en verplichting tot het ontwikkelen van protocollen voor informatievergaring, vervolging en verhaalsmogelijkheden (17)
- Toegang tot informatie: opleiding in gebarentaal (20b), media (20b) en officiële informatie (20a)
- Gezondheid: betaalbare zorg (23a) en opgeleid medisch personeel (23b)
- Werk en werkgelegenheid: verhoging van de arbeidsparticipatie (25a), opheffing van de belemmeringen voor het in dienst nemen en op de werkplek (25c), verhoging van de redelijke aanpassingen (25c), bevordering van de toegang tot de open markt (25b), tenuitvoerlegging van het UNCRPD in de SDO (25d).
- Levensstandaard en sociale bescherming: mainstreaming van handicaps in de strijd tegen armoede (26a), extra kosten in verband met handicaps (26b)
- Verbetering van de toegang tot culturele en sportinfrastructuur ...(28a) en tenuitvoerlegging van het Verdrag van Marrakech
- Statistieken: systematisering van de gegevensverzameling, uitsplitsing van gegevens, toepassing van de vragen van de Washington-groep (29)
- Internationale samenwerking: ontwikkelingsprogramma's zijn inclusief en toegankelijk (30)
- Uitvoering en monitoring: coördinatie en samenwerking tussen alle focal points (31a), ondersteuning van het functioneren van de UNIA (31b), deelname van personen met een handicap (31c).

Vaardigheden die specifiek zijn voor uw assemblage / Krachtniveau

- Effectieve deelname aan het besluitvormingsproces (3). Het is essentieel dat NOOZO zijn missie om mensen met een handicap voor Vlaanderen op een effectieve en duurzame manier te adviseren, kan uitvoeren.
- Het verbod op vrijheidsbeneming op grond van een handicap en geïnformeerde medische toestemming (13); - het standpunt ten aanzien van het Verdrag van Oviedo (14)
- Afschaffing van dwangmaatregelen en andere misbruiken tegen personen met een intellectuele of psychosociale handicap (15)
- Verbod op en preventie van niet-consultatieve behandelingen, sterilisaties, ... (17)

- Zelfstandig wonen: recht om een woonplaats te kiezen (18c), gebruik van ESF (18d) en planning (18a) voor institutionele transitie (18b)
- Persoonlijke mobiliteit op alle gebieden door te zorgen voor naleving van de milieuwetgeving en individuele ondersteuning (19a), evenals toegang tot individuele mobiliteitshulpmiddelen en ondersteunende technologieën (19b).
- Respect voor het gezin: steun voor gezinnen (21a), toegang tot ouderschap en adoptie (21b), toegang tot seksuele, reproductieve en anticonceptie-informatie (21c)
- Onderwijs: inclusief onderwijs (22a), geïndividualiseerde ondersteuning (22b), opleiding van docenten (22c)
- Gezondheid: betaalbare zorg (23a) en opgeleid medisch personeel (23b)
- Aanpassing en rehabilitatie noodzakelijk voor participatie (24a) en betaalbaarheid (24b)
- Werk en werkgelegenheid: verhoging van de arbeidsparticipatie (25a), opheffing van de belemmeringen voor het in dienst nemen en op de werkplek (25c), verhoging van de redelijke aanpassingen (25c), bevordering van de toegang tot de open markt (25b), tenuitvoerlegging van het UNCRPD in de SDG(25d).
- Levensstandaard en sociale bescherming: mainstreaming van handicaps in de strijd tegen armoede (26a), extra kosten in verband met handicaps (26b)
- Stemrecht voor iedereen (27a), toegankelijkheid van het milieu (27b) en politieke vertegenwoordiging (27c).

Cijfers uit het jaarverslag van UNIA 2018³:

Ter indicatie vestigt het BDF uw aandacht op enkele cijfers uit het UNIA⁴-jaarverslag. Zij hebben betrekking op het aantal zaken dat in 2018⁵ is geopend.

³ https://www.unia.be/files/Documenten/Jaarrapport/Rapport_Chiffres_2018_FR.pdf

⁴ https://www.unia.be/files/Documenten/Jaarrapport/Rapport_Chiffres_2018_FR.pdf

⁵ De door UNIA geopende zaken zijn het "topje van de ijsberg": dit zijn de situaties waarvoor mensen hebben besloten UNIA op te roepen en waarvoor UNIA het nuttig heeft geacht een zaak te openen. Het is mogelijk dat een onbekend aantal mensen zich in situaties bevindt die een arrestatie van UNIA zouden rechtvaardigen, maar dat niet doen, uit onwetendheid over hun rechten, de rol of zelfs het bestaan van UNIA...

Op het algemene niveau:

- 604 nieuwe geopende zaken hebben betrekking op situaties die verband houden met handicaps en vertegenwoordigen 23,6% van de geopende⁶ zaken, een sterke stijging.
- Van deze 604 gevallen hebben er 192 betrekking op problemen in verband met "goederen en diensten", 155 op onderwijs, 145 op werk en werkgelegenheid, 51 op "andere activiteiten"⁷ (deze hebben voornamelijk betrekking op de toegang tot sociaal-culturele en sportactiviteiten).
- Van deze 604 gevallen gaat het in 353 gevallen om vrouwen en in 219 gevallen om mannen⁸.
- De gevallen "Werkgelegenheid + Arbeidsongeschiktheid" nemen licht toe⁹
- Het aantal gevallen van "goederen en diensten + handicaps" neemt sterk toe. De meeste woningen zijn te vinden (52)¹⁰.
- Het aantal gevallen van "onderwijs + handicap" neemt zeer sterk toe, met 40,6% van de gevallen van weigering van redelijke¹¹ aanpassingen.
- De dossiers "diverse activiteiten + handicaps" nemen sterk toe en hebben vooral betrekking op sociaal-culturele en sportieve¹² activiteiten.

De andere criteria zijn "minder", maar dat betekent niet dat ze minder belangrijk zijn.

Uit het UNIA-rapport blijkt ook dat mensen met een handicap die een beroep doen op UNIA, zich vooral slachtoffer van discriminatie voelen: 593 gevallen, of 93,7%, terwijl het aantal gevallen van "haatdelicten" 32 bedraagt, of 5,1% en het aantal gevallen van "haatdragende taal" 8, of 1,3%¹³.

⁶ https://www.unia.be/files/Documenten/Jaarrapport/Rapport_Chiffres_2018_FR.pdf, p.16-18.

⁷ Ibid., p. 19

⁸ Ibid., p. 24

⁹ Ibid., p. 25

¹⁰ Ibid., p. 26-29

¹¹ Ibid., p.32-33

¹² Ibid., p. 38

¹³ Ibid., p. 66

Wat de uitsplitsing naar bevoegdheidsniveau betreft, worden in het UNIA-rapport bijzondere aandachtspunten voor de Vlaamse Gemeenschap/Regio's in het bijzonder belicht.

- Werk buiten de Vlaamse overheidsadministratie: 38 van de 178 gevallen hebben betrekking op het "handicapcriterium"¹⁴.
- Huisvesting: 27 van de 133 dossiers hebben betrekking op het criterium "handicap"¹⁵.
- De Lijn: 4 van de 12 zaken hebben betrekking op het criterium "handicap"¹⁶.
- Onderwijs: 57 van de 87 dossiers hebben betrekking op het criterium "handicap"¹⁷.

Al deze gevallen laten problematische situaties zien. Het grote aantal gevallen met betrekking tot het "handicap"-criterium op het gebied van onderwijs wijst echter op een bijzonder zorgwekkende situatie op dit gebied.

Bovendien kunnen sommige dossiers die in verband met andere bevoegdheidsniveaus worden ingediend, betrekking hebben op personen met een handicap die onder het Vlaamse Gewest vallen en die in andere gewesten wonen of reizen: sommige dossiers betreffende een persoon met een handicap die gebruik maakt van de diensten van de STIB kunnen bijvoorbeeld heel goed betrekking hebben op een persoon die onder het Vlaamse Gewest valt....

Conclusie :

Het is niet de gewoonte van de BDF om het onmogelijke te vragen.... Het belangrijkste is om de prioriteiten die de VNO heeft vastgesteld te bevorderen.

Om deze vooruitgang te bereiken, is vooruitgang op verschillende gebieden een topprioriteit:

1. De planning van de acties op elk niveau van het federale België.
2. Daarnaast is ook een nationale coördinatie van de federale, gewestelijke en communautaire plannen noodzakelijk. Daarom pleit het BDF voor

¹⁴ Ibid., p.75

¹⁵ Ibid., p. 75

¹⁶

Ibid., p.76

regelmatige werkzaamheden op het niveau van interministeriële conferenties (IMC). Er moet een "handicap" IMC" worden gecreëerd.

3. Se ontwikkeling van statistische indicatoren die gekoppeld zijn aan de realiteit van handicaps om de behoeften te objectiveren en rationele en verifieerbare antwoorden op deze behoeften te formuleren.
4. Het werken in overleg met NOOZO, de adviesraad voor mensen met een handicap, moet vanaf het allereerste begin van het politieke denken aanwezig zijn. Het is een van de essentiële mechanismen voor kwaliteitswerk, gebaseerd op overleg. Dit zal de betrokkenheid van de betrokkenen bij het ontwikkelde beleid bevorderen.
5. Ook moeten er in alle ministeries en administraties contactpunten voor gehandicapten worden opgericht. Die moeten de UNCRPD concepten goed beheren
6. Informatie over bestaande rechten, goederen en diensten moet voor iedereen toegankelijk zijn, met name via websites en receptiebalies. Het moet beschikbaar zijn in alle nuttige materialen, "gemakkelijk te lezen en te begrijpen", vlaamse gebarentaal, braille...